

Модел на семејно възпитание

Не съществува универсално приложима технология за семејно възпитание, защото всяко дете има свои специфични особености и потребности неповторими от субективниот опит с другите.

*Да “докоснеш” детето си е почти толкова трудно и сложно, както да се “докоснеш” до Бог.

*В този материал са разгледани основните грешки, които допускаме във възпитанието на децата си, както и ефективните модели на родителско поведение.

ОСНОВНИ ТРЕШКИ:

- Крайност в любовта
- Крайност в контрола

Проблеми
с
контрола

Прекалена суровост

Поведение на родителя

- прекомерен контрол и жестоки ограничения
- потискане на индивидуалността и автономията
- необмислени, неуместни наказания

Реакции у децата:

- негодувание, омраза, потиснатост, затвореност
- раздразнение, гняв, нерешителност, манипулативност
- съпротива, отмъстителност, покорство, фрустрация

Снизходителност

Поведение на родителя

- отсъствие на ръководство и контрол
- липса на ограничения
- толериране на неуважението

Реакция у децата

- не приемане авторитета на родителя
- егоизъм, егоцентризъм, неоправдано самочувствие
- предизвикателно поведение

Проблеми с Любовта

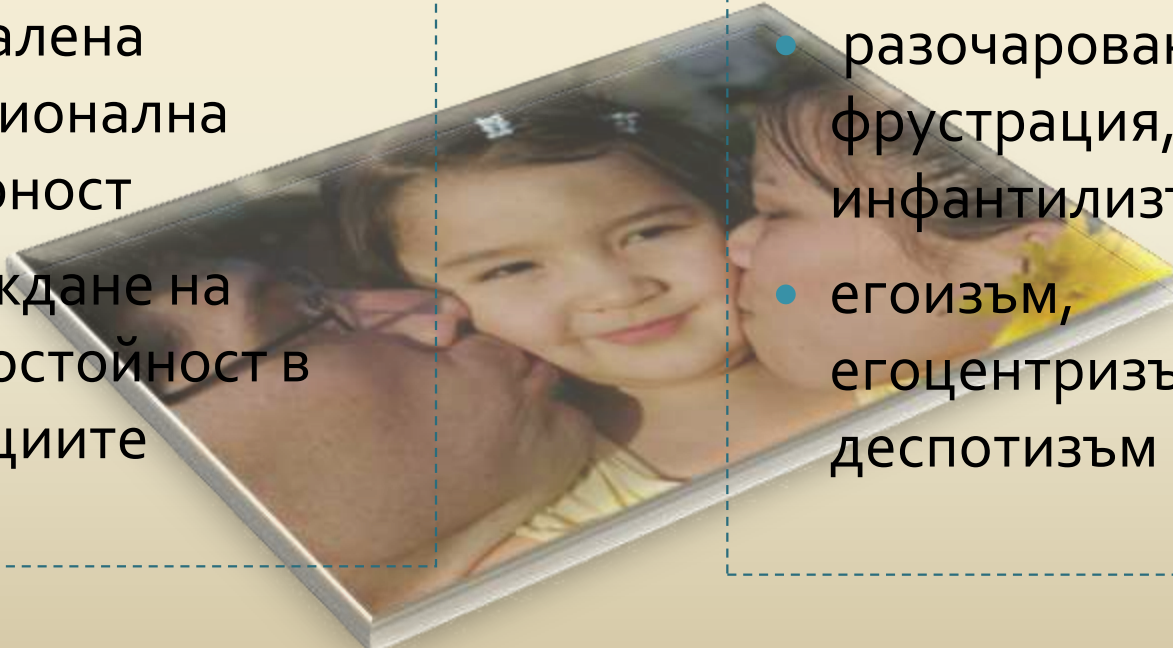
Прекалена любов

Поведение на родителя

- прекалено угаждане, глезене
- осигуряване на прекалена емоционална сигурност
- насаждане на равностойност в позициите

Детска реакция

- непризнаване авторитета на родителя
- разочарование и фрустрация, инфантилизъм
- егоизъм, егоцентризъм, деспотизъм

Разновидности на прекалената любов

- Родители-закрилници
- Родители спасители
- Родители-либерали
- Родители-надзиратели
- Отстъпчиви родители
- Предпазват децата от всички и от всичко
- Отменят децата във всичко
- Позволяват всичко на децата
- Контролират изцяло децата в името на любовта
- Дават и купуват винаги пожеланите неща

Разновидности на прекалената любов

- Родители-мъдречи
- Родители провокиращи консумативно поведение
- Родители с неоснователни очаквания
- Недоверчиви родители
- Родители, провокиращи самочувствие
- Дават рецепти на децата
- Предвиждат и задоволяват капризите
- Планират развитието на детето на най-високото възможно ниво
- Не очакват от децата фамилна съпричастност
- Винаги хвалят децата си

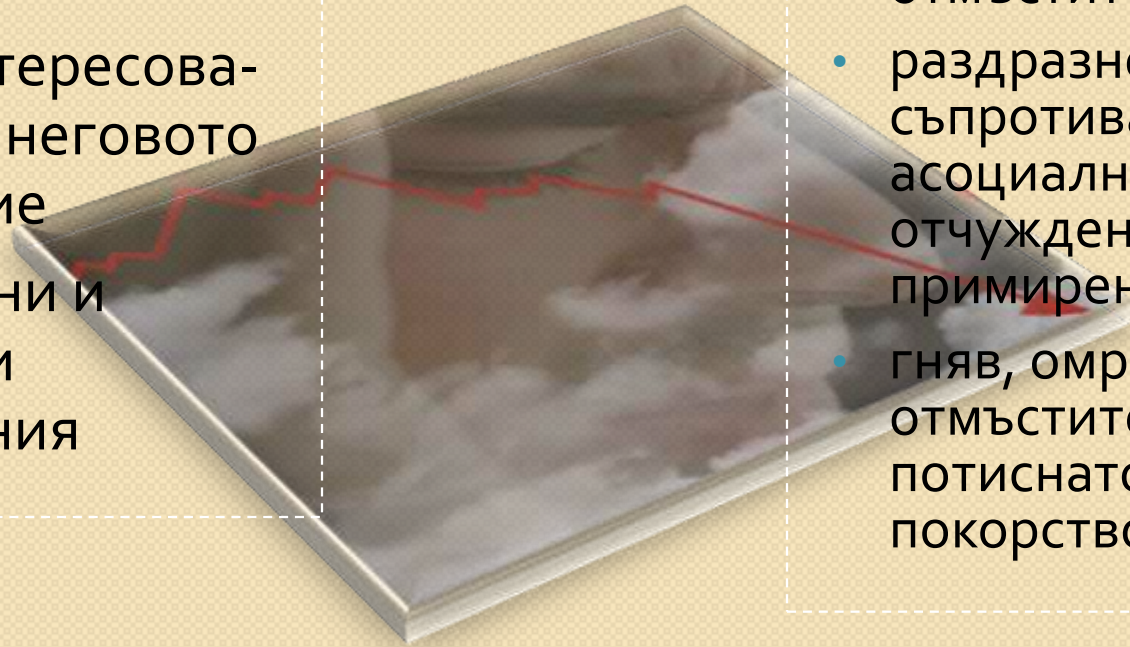
Липса на любов

Поведение на родителя

- игнориране чувствата на детето
- незаинтересованост от неговото развитие
- вербални и телесни наказания

Детска реакция

- фрустрация, емоционална незрялост, омраза, отмъстителност
- раздразненние, съпротива, асоциални прояви, отчуждение, примирение
- гняв, омраза, отмъстителност; потиснатост, покорство

Свръхзакрилата

Поведение на родителя

- непоносимо безпокойство за здравето и живота на детето
- забрана на всички разумни рискове
- осигуряване на материално благополучие

Детска реакция

- забавено физическо развитие, егоцентризъм
- удължаване процеса на емоционална незрялост, закъсняла социализация
- непризнаване на авторитета, липса на уважение, егоизъм

Любовта бива

• уместна и безусловна

(стимулира положително детето)

и

неуместна

Неуместната любов

Собственничество

Проява на родителя

- Възприема детето като вещь, иска то да бъде зависимо, изисква подчинение и уважение

Проекция върху детето

- Покорност, слабоволевост, пълно подчинение. Неподготвеност за живота, лесно манипулируемо. Когато порасне се опълчва срещу родителите

Размяна на ролите

Проява на родителя

- Възприема детето като източник на спокойствие и сигурност, изисква грижи и защита.
- Пренебрегва потребностите на детето, наказва го при неизпълнение на ролята на възрастен.

Проекция върху детето

- Фрустрация, чувство на безпомощност.
- Тревожност от невъзможността да удовлетвори желанията на родителя

Ефективен модел на родителско поведение.

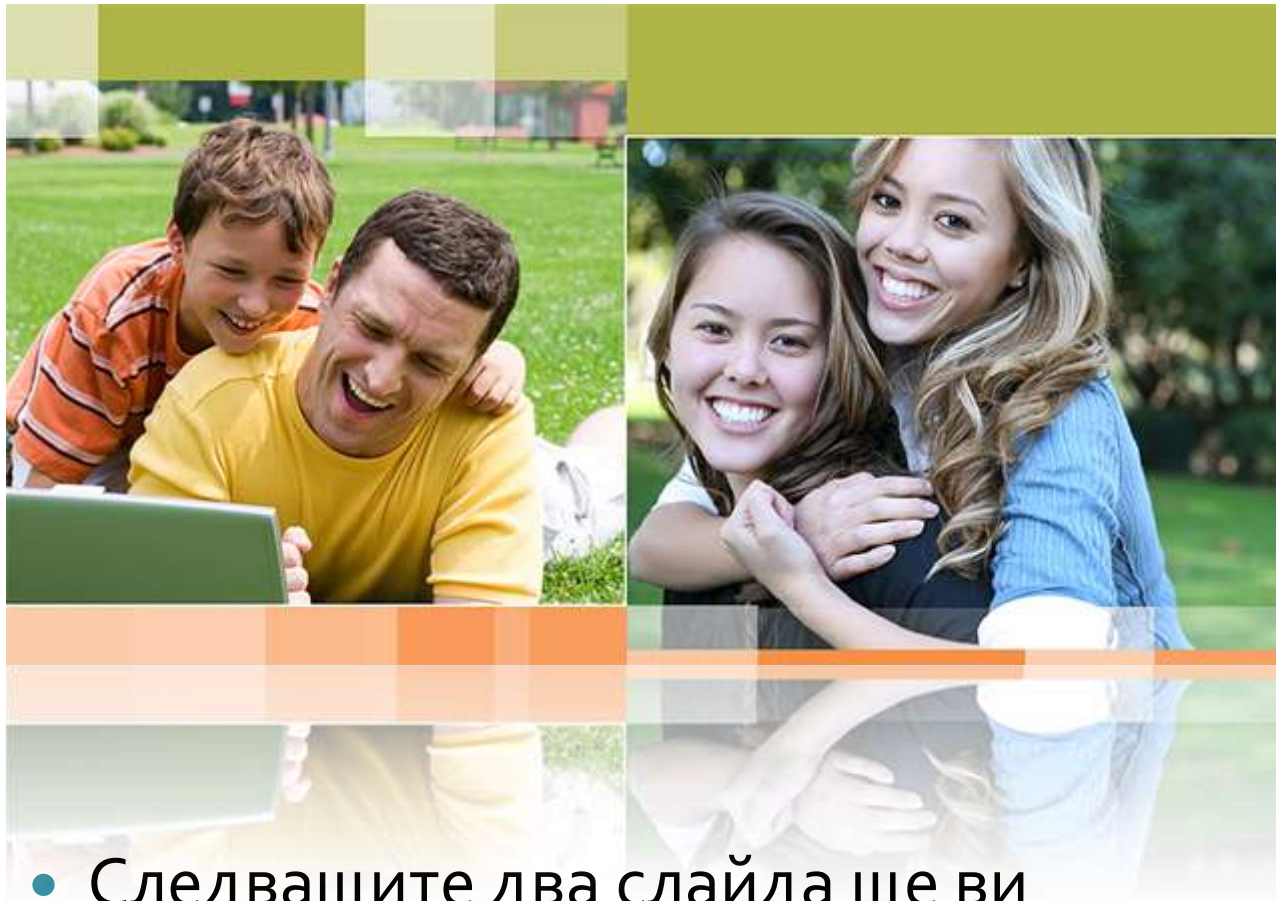
Модел №1

Безопасни и приемливи за детето
семејни одношения – ефективна
адаптација на детето в семејната и
општествена средa.

Внимание Родители!!!

- Следващите два слайда ще ви помогнат да реализирате това

Избягвайте следните ситуации:

- заплахи, водещи до непослушание;
- “подкупи”;
- празни обещания;
- сарказъм;
- грубостта при възпитанието във вежливост води само до грубост;
- наказанието за истина провокира у детето самозащитна лъжовност.

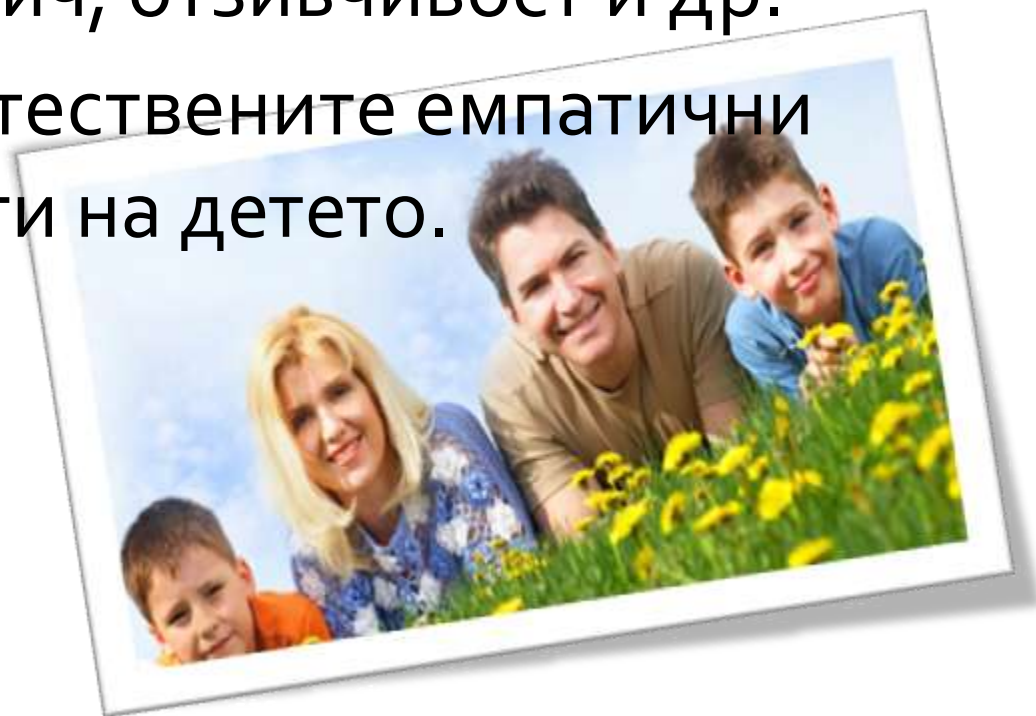
Правила за мирно съжителство:

- приеми факта, че детето ще те ядосва;
- детето има право да се глези, без да изпитва срам или вина;
- родителят има право да изразява чувствата си, без да визира личността на детето.

Афилиация

- Свързана е с пълноценното общуване в семейна и обществена среда.
- Основава се върху сътрудничество, дружба, обич, отзивчивост и др.
- Развива естествените емпатични способности на детето.

Равновесие

Родителят трябва да постигне желаното **равновесие между подкрепа и зависимост;**

Да познава възрастовата сензитивност на детето си;

Да изгради увереност и чувство за връзка с дома

Модел №4

Пълноценно и равностойно общуване.

Изразява се във вникване в света на детето, с разграничаване на формите на поведение и мотивите, които са ги предизвикали.

Модел №5

**Съобразяване
с
възрастовите,
половите и
индивидуални
особености**

Оптимизъм и окуражаване

Позитивна нагласа и одобрение
вместо акцент върху грешките;

Обич към реалното, а не към
идеалното. Детето трябва да знае,
че е обичано въпреки всичко;

Отделяне на препоръките от
похвалите;

Акцент върху възможностите за по-
големи постижения;

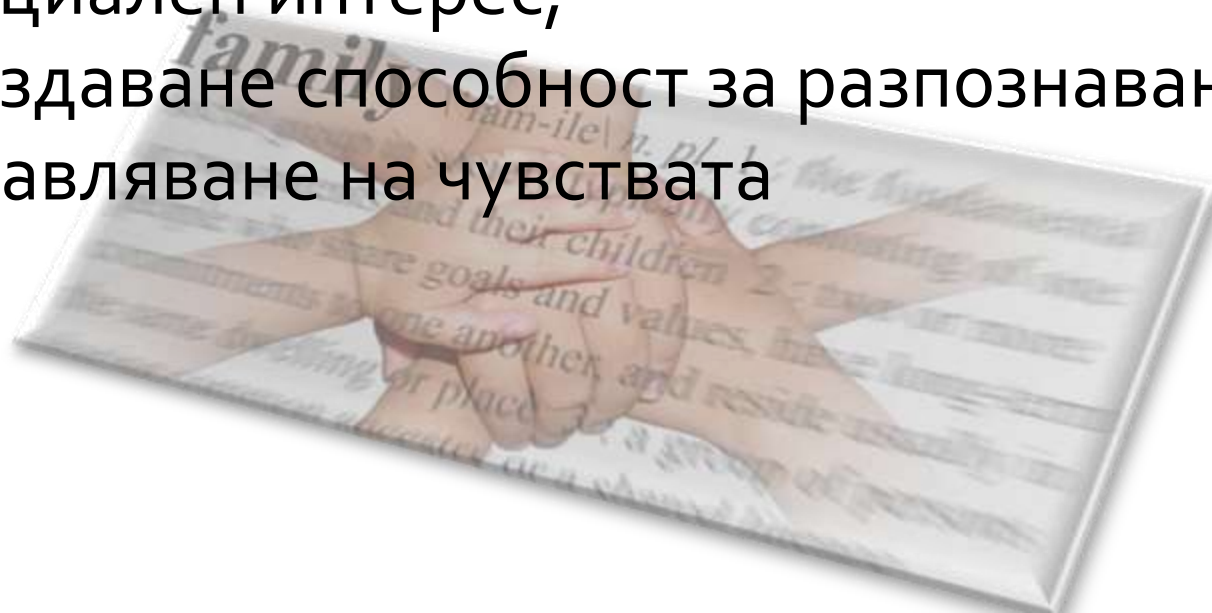
Обучение чрез забавление и
окуражаване на самостоятелността;

Отказ от негативни етикети

Разумна, полезна и действена обич

- изразяваща се във взаимно уважение; респект;
- формиране на устойчиви личностни умения;
- социален интерес;
- създаване способност за разпознаване и управляване на чувствата

Модел №8

Формиране на взаимна отговорност

Любезност и неотстъпчивост

Характеризира се с уважение и зачитане на достойнствата на детето, изискване на същото отношение към родителя.

Решителност и адекватност в приложението на уместни методи и средства за преодоляване на детския антагонизъм.

Критерии за ефективно възпитание в начално училищна възраст

Родител

- Поощрява познавателната активност, предоставя актуална информация за стимулиране познавателната дейност

Дете

- Стремех към търсене и откриване на нова информация; критично мислене

• Родител

- Изгражда позиция на детето като равностоеен член на сем. Със свои права и задължения

• Дете

- Приема отговорност; взима самостоятелни решения; умее да се договаря и да прави компромиси

• Родител

- Образец на емоционална интелигентност
- обучава в начини за адекватно изразяване на чувствата

• Дете

- Умее да разпознава и изразява чувствата си

• Родител

- Поощрява и предлага образци за саморегулация на поведението

• Дете

- Приема като собствени ценности социално значими норми на поведение;
- умение за саморегулиране

• Родител

- Стимулира дружба с връстниците, съобразявайки се с груповите норми

• Дете

- Стреми се към равностойно общуване в групата чрез приемане достойнствата на другите и доказване на собствените

• Родител

- Приема проявите на полова идентификация на детето;
- предоставя подходяща информация и образци на взаимоотношения между половете

• Дете

- Демонстрира адекватни половоролеви представи

• Родител

- Използва възможностите на ученето, играта, труда и социалното научаване за формиране на значими жизнени цели, умения и стил на учене

• Дете

- Мотивация за учене, първоначална професионална ориентация

• Родител

- Поощрява прояви на двигателна активност, организира прекарването на свободното време за постигане на здравословен начин на живот

• Дете

- Добре развита финна и груба моторика; позитивно отношение към природата, демонстрира спортно-познавателни компетенции

• Родител

- Поощрява семейната интеракция и общуването;
- предоставя критерии за взаимен избор и оценкана ценностите

• Дете

- Усъвършенства уменията си за общуване;
- стреми се да изгради собствена житейско-ценностна ориентация.

За финал – нещо любимо:

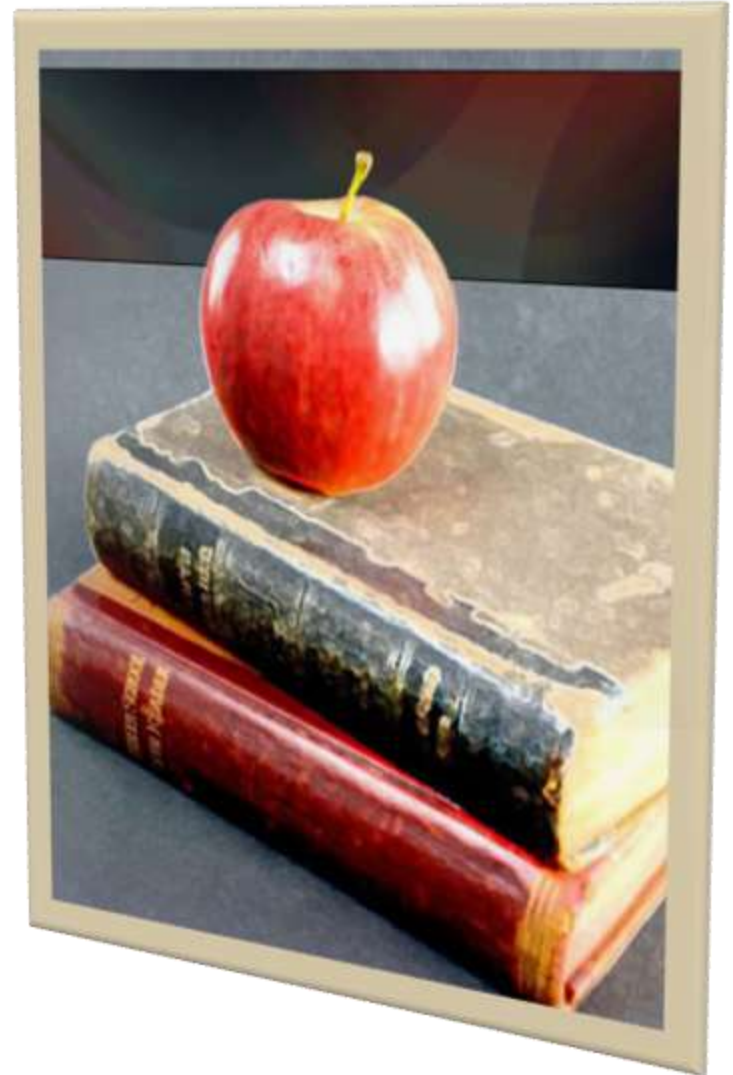
- *"Добрите родители дават на детето си две неща: корени и криле. Корени, за да знаят от къде са тръгнали и криле, за да отидат колкото може по-далече и там да правят това, на което са били научени....."*

Мили родители,

Настоящият материал едва ли ще ни направи идеалните родители и едва ли е най- доброто ръководство за възпитание, но ако поне за миг сме се замислили къде сме в общуването с децата си, то той е успял!!!

По материали и статии от интернет